

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Підготовка фахівців та формування творчих особистостей, здатних до самостійної роботи, які вміють діяти в нестандартних ситуаціях і завжди відчують потребу в безперервній освіті, є головною метою освітнього процесу вищої школи. Для досягнення цієї мети впроваджуються різні форми і методи навчання.

Самостійна робота студентів (СРС) є невід'ємною частиною освітнього процесу у вищій школі. Вона покликана підвищити якість навчання, активізувати мислення, розвинути творчі здібності студентів, їх прагнення до самостійного набуття нових знань, що сприяє самовизначенню і самореалізації. СРС розуміється як планована робота студентів, виконувана за завданням і методичного керівництва викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є засобом виховання свідомого ставлення самих студентів до оволодіння теоретичними і практичними знаннями.

Для досягнення високого рівня професійної підготовки майбутніх фахівців необхідно змінити підходи до організації самостійної роботи. Одним з нових підходів організації СРС є впровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Студентська молодь є важливою частиною сучасного інформаційного суспільства і повинна володіти знаннями і вміннями для роботи з новітніми інформаційними технологіями.

Відмітною ознакою сучасного суспільства стала інтенсифікація інформаційних процесів: підвищується швидкість передачі повідомлень і їх обробки, збільшуються обсяги переданих даних, зростає обсяг нової інформації і прискорюється її впровадження тощо. Відповідно, система освіти повинна пропонувати студентам широкий вибір інформаційних ресурсів і розробити різні форми і способи навчання щодо застосування студентами у своїй навчальній діяльності ІКТ. Однією з активних форм спілкування з ІКТ є самостійна робота студентів.

ІКТ дозволяє створити інформаційно-освітнє середовище, яке активізує самостійну роботу студентів, оптимізуючи навчальний процес, скорочуючи час отримання знань і вмінь. Засвоєння студентом навчального матеріалу можливо не тільки в рамках навчального

розкладу, ці матеріали стають доступними в зручний для студентів час. ІКТ дає можливість значно скоротити кількість аудиторних занять студентів і збільшити число годин, що відводяться на їх самостійну роботу. Засобом організації навчання в умовах СРС є різні види електронних підручників і навчальних посібників, Інтернет, мультимедійні видання в рамках спеціально розроблених для них викладачами баз знань. Актуальною стає самостійна робота студента з віртуальними лабораторіями, створенням імітаційних, графічних і чисельних комп'ютерних моделей, аудіовізуальною інформацією, навчальними програмами та тестуючими засобами. Самостійна навчальна діяльність студента стає контрольованою з боку викладача за допомогою електронної пошти, веб-сайту, Інтернету. За допомогою перерахованих засобів можна встановити зворотній зв'язок між студентом і викладачем.

Цілеспрямоване застосування ІКТ в СРС створює умови для встановлення інтерактивного діалогу між користувачем і інформаційною системою, який реалізується за допомогою статичного і анімованого зображення, тексту, відео, графіки і звукового супроводу. Найбільш перспективними в плані організації самостійної роботи студентів з використанням сучасних ІКТ є електронні тезауруси, бази даних, бази знань: розподілені і інтегровані бази знань, інтелектуальні експертно-навчальні системи, мульти- і гіпермедіа системи, системи віртуальної реальності, електронні бібліотеки, семантичні мережі. Використання ІКТ студентами в самостійній навчальній діяльності має сприяти формуванню інформаційної культури, що розуміється як сукупність знань, вмінь і навичок роботи з інформаційною технікою; наявність творчої роботи у сфері інформаційної діяльності при пошуку, передавання або приймання інформації; вміння розробити на базі отриманих знань нові підходи, необхідні для оптимального використання інформаційних ресурсів.

У цьому інформаційному середовищі студент може самостійно ознайомитися з навчальною програмою курсу, навчально-тематичним планом лекційних та практичних занять, завданнями для самостійної роботи, віртуальними лабораторними заняттями, пакетом тестових питань, вимогами і методичними вказівками щодо їх виконання, підготовкою до іспиту і заліку. Контроль засвоєних знань при СРС за допомогою ІКТ дозволяє враховувати не тільки відповідь студента в день іспиту чи заліку, але і сукупність всіх поточних показників його самостійної роботи протягом семестру або навчального року.